

SAVEZ RAČUNOVOĐA, REVIZORA I FINANCIJSKIH DJELATNIKA FBIH
SAVEZ RAČUNOVOĐA, REVIZORA I FINANCIJSKIH RADNIKA FBIH

KNEZA VIŠESLAVA bb, 88 000 Mostar, tel/fax: 036/318-660, 036/334-184

e-mail: info@srr-fbih.org

ISEVIĆA SOKAK 4, 71000 SARAJEVO

tel/fax: 033/572-650, 033/572-651, e-mail: sarajevo@srr-fbih.org

web: www.srr-fbih.org

PROMJENE KOJE JE DONIO NOVI KODEKS ETIKE

Primjena Kodeksa profesionalne etike je zakonska obveza. Ova obveza je propisana člankom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji BiH, kao i entitetskim zakonima. Sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji BiH, članak 1., 2., 3. i 11.¹, te člankom 2., 33. i 73. Zakona o računovodstvu i reviziji F BiH², postoji zakonska obveza kontinuiranog, usuglašavanja Kodeksa etike, koja je u F BiH u nadležnosti profesionalnog tijela. Slijedom ove zakonske obaveze Savez je u maju 2016. godine na svojoj web stranici objavio Priručnik sa kodeksom etike za profesionalne računovođe (izdanje 2015. godine). U nastavku donosimo sažetak promjene koje je donio novi Priručnik u odnosu na do tada važeći Kodeks.

Kodeks etike za profesionalne računovođe (Kodeks) je međunarodno primjenjiv set standarda etike koje priprema Odbor za Međunarodne standarde etike za računovođe (International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). Radi se o jedinstvenom setu standarda koji ima za cilj povećati kvalitetu i konzistentnost usluga koje pružaju profesionalne računovođe širom svijeta i poboljša efikasnost svjetskih tržišta kapitala.

Priručnik s kodeksom etike za profesionalne računovođe, izdanje iz 2015. godine, kojeg je objavio IFAC (International Federation of Accountants) u svibnju 2015. godine na engleskom jeziku, na bosanski jezik je preveo Savez računovođa, revizora i financijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine (Savez) u prosincu 2015. godine i isti se reproducira uz dozvolu IFAC-a. Priručnik sa kodeksom etike je objavljen na web stranici Saveza u svibnju 2016. godine, od kada je u obveznoj primjeni za sve profesionalne računovođe.

Promjene u novom Kodeksu

Jedna od promjena u novom Kodeksu je sužavanje djelokruga aktivnosti revizorskih društava. Naime, **povučene su odredbe s izuzecima (pasusi 290.171 i 290.183) koje su dozvoljavale društvu koje vrši reviziju da pruži određene knjigovodstvene i porezne usluge**

¹ Službene novine BiH broj 42/04;

² Službene novine FBIH broj 83/09;

klijentima revizije koji nisu pravni subjekti od javnog interesa u hitnim ili drugim vanrednim situacijama.

Podsjećanja radi, točka 290.171 sadržavala je upute u vezi s uslugama koje revizorska društva mogu pružati svojim klijentima i to klijentima koji nisu subjekti od javnog interesa. Tako je bilo propisano sljedeće:

Tvrtka može pružati usluge u vezi s pripremanjem računovodstvenih evidencija i financijskih izvještaja nekom klijentu revizije koji nije subjekt od javnog interesa ako su usluge rutinske ili mehaničke prirode. Ove usluge su se mogle pružati sve dok je bilo koja prijetnja na temelju samoprovjere bila svedena na prihvatljivu razinu.

Primjeri takvih usluga su uključivali:

- pružanje usluge obračuna plaća na temelju podataka koje kreira klijent;
- evidentiranje transakcija za koje je klijent utvrdio ili odobrio odgovarajuću klasifikaciju konta;
- knjiženje transakcija u glavnoj knjizi, koje je kontirao klijent;
- knjiženje ulaza u probnoj bilanci, koje je odobrio klijent;
- sastavljanje financijskih izvještaja na osnovu informacija iz probne bilance.

U svim slučajevima, bilo je propisano da će se ocijeniti važnost svake nastale prijetnje i primijenit će se mjere zaštite kada je to nužno za uklanjanje prijetnje ili njezino svođenje na prihvatljivu razinu. Primjeri takvih mjera zaštite, uključivali su:

- organiziranje da takve usluge obavlja osoba koja nije član revizijskog tima; ili
- ako je takve usluge obavio član revizijskog tima, korištenje partnera ili iskusnijeg člana osoblja s odgovarajućom stručnošću, koji nije član revizijskog tima, kako bi pregledao obavljeni posao.

Nadalje, u paragrafu 290.183 dosadašnjeg Kodeksa bilo je pojašnjenje o tome što podrazumijevaju usluge pripreme poreznih prijava, i bila je dana mogućnost revizorskim društvima da pomažu klijentima u popunjavanju ovih prijava. Naime, usluge pripremanja poreznih prijava podrazumijevale su pomaganje klijentima kod poreznog izvještavanja sastavljanjem nacрта obračuna poreza u poreznim izvještajima i upotpunjavanjem informacija koje su potrebne poreznim organima. Ova usluga je, dakle, uključivala i pomoć pri utvrđivanju iznosa porezne obveze koja je predmet izvještaja koje treba podnijeti odgovarajućim poreznim organima. Usluge „pripreme poreznih prijava“ su također uključivale savjetovanje o poreznom tretmanu prošlih transakcija i odgovaranje u ime klijenta revizije na zahtjeve poreznih organa za dodatne informacije i analize (uključujući davanje objašnjenja i stručne pomoći u vezi sa primijenjenim pristupom). Prema Kodeksu, usluge pripremanja poreznih prijava uglavnom se temelje na povijesnim informacijama i uglavnom sadrže analize i prezentacije takvih povijesnih informacija prema važećim poreznim

propisima i ustaljenoj poslovnoj praksi. Nadalje, porezne prijave su predmet nadzora poreznih inspektora tako da se pojavljuje potreba da se prošli događaji koji su se reflektirali na poreznu obavezu preispituju i analiziraju. U skladu s tim, prema odredbama dosadašnjeg Kodeksa, smatralo se da pružanje takvih usluga od strane revizorskih društava uglavnom ne stvara prijetnju nezavisnosti ako menadžment preuzima odgovornost za prijave (uključujući i odgovornost za svaku korištenu značajnu procjenu).

Dakle, novi Kodeks više ne dozvoljava revizorskim društvima da pružaju navedene knjigovodstvene i porezne usluge klijentima revizije.

Osim navedene izmjene, u novom Kodeksu su, također, **pojačane odredbe koje se odnose na odgovornost menadžmenta**, uz dodatno usmjeravanje i pojašnjavanje u smislu toga što čini odgovornost rukovodstva.

Strožije su uređene i bolje pojašnjene smjernice koje su vezane za koncept “rutinskih ili mehaničkih” usluga pripreme računovodstvenih evidencija i finansijskih izvještaja za klijente revizije koji nisu pravni subjekti od javnog interesa.

Odgovarajuće promjene su napravljene i u odjeljku 291 Kodeksa, a odnose se na izražavanje uvjerenja klijentima.

Prema odredbama Kodeksa promjene stupaju na snagu od 15. 4. 2016. godine, osim promjena u odjeljku 290, koje stupaju na snagu za revizije i finansijske izvještaje za razdoblja koja počinju na dan ili poslije 15. 4. 2016. godine.

Međutim, kako se odredbe Kodeksa u BiH primjenjuju od momenta njegove objave od strane profesionalnog tijela, primjena novog Priručnik sa kodeksom etike za profesionalne računovođe u FBiH obvezna je od maja 2016. godine.